Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 11 juni 2020*

”Begäran om förhandsavgörande – Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning – Direktiv 2003/109/EG – Artikel 12 – Utvisningsbeslut som avser en varaktigt bosatt – Omständigheter som ska beaktas – Nationell rättspraxis – Dessa omständigheter beaktas inte – Förenlighet – Direktiv 2001/40/EG – Ömsesidigt erkännande av beslut om utvisning av tredjelandsmedborgare – Relevans”

I mål C-448/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien) genom beslut av den 15 maj 2019, som inkom till domstolen den 12 juni 2019, i målet

WT

mot

Subdelegación del Gobierno en Guadalajara,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden S. Rodin, ordföranden på fjärde avdelningen M. Vilaras (referent) och domaren K. Jürimäe,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– WT, genom A. García Herrera och A. Abeijón Martínez, abogados,

– Spaniens regering, inledningsvis genom M.J. García-Valdecasas Dorrego, därefter genom S. Jiménez García, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom S. Pardo Quintillán och C. Cattabriga, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: spanska.

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 12 i rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 2004, s. 44), jämförd med rådets direktiv 2001/40/EG av den 28 maj 2001 om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land (EUT L 149, 2001, s. 34).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan WT och Subdelegación del Gobierno en Guadalajara (regeringens representation i provinsen Guadalajara, Spanien) angående denna myndighets beslut att utvisa WT från Spanien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2003/109

3 Artikel 12 i direktiv 2003/109 har rubriken ”Skydd mot utvisning”. I artikel 12.1 och 12.3 föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han/hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

…

3. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta

a) hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat,

b) den berörda personens ålder,

c) följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar,

d) banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.”

Direktiv 2001/40

4 Det framgår av artikel 1.1 i direktiv 2001/40 att syftet med direktivet är att möjliggöra erkännande av ett beslut om avvisning eller utvisning som har fattats av en behörig myndighet i en medlemsstat mot en medborgare i tredje land som befinner sig på en annan medlemsstats territorium.

5 I artikel 3.1 i detta direktiv föreskrivs följande:

”Den avvisning eller utvisning som avses i artikel 1 berör följande fall:

a) Det har beslutats om avvisning eller utvisning av medborgaren i tredje land och beslutet är grundat på ett allvarligt och aktuellt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i följande fall:

– Medborgaren i tredje land har i den beslutande medlemsstaten dömts för ett brott vars påföljd är frihetsstraff på minst ett år.

…”

Spansk rätt

6 Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (lag 4/2000 om utlänningars fri- och rättigheter i Spanien och deras integration i samhället) av den 11 januari 2000 (BOE nr 10 av den 12 januari 2000, s. 1139), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i målet (nedan kallad lag 4/2000), innehåller i avdelning III regler om ”brott och påföljder enligt utlänningsrätten”.

7 Artikel 57, som ingår i denna avdelning, har följande lydelse:

”1. Om det är en utlänning som har gjort sig skyldig till brottet och brottet är av mycket allvarlig eller allvarlig art enligt artikel 53.1 a–d och f i denna lag, kan enligt proportionalitetsprincipen i stället för böter beslutas om utvisning ur Spanien, efter vederbörlig administrativ handläggning av ärendet och genom ett beslut i vilket de handlanden som utgör en överträdelse bedöms.

2. Den omständigheten att utlänningen, i Spanien eller annorstädes, har dömts för ett uppsåtligt brott som [i Spanien] utgör ett brott som medför en frihetsberövande påföljd på minst ett år, såvida inte uppgifterna har raderats från belastningsregistret, utgör också ett giltigt skäl för utvisning efter vederbörlig administrativ handläggning.

…

5. Med undantag för de fall då det begångna brottet är det som avses i artikel 54.1 a, eller utgör en upprepning inom ett år av ett brott av liknande art som kan medföra utvisning, får utvisning som påföljd inte tillämpas på följande kategorier av utlänningar:

…

b) Varaktigt bosatta. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt person antas ska hänsyn tas till varaktigheten av bosättningen i Spanien, banden [till Spanien], den berörda personens ålder, följderna av utvisning för vederbörande och dennes familjemedlemmar, samt personens band med det land till vilket vederbörande ska utvisas.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

8 WT är marockansk medborgare och har uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i Spanien. Den 22 februari 2016, när WT infann sig på den berörda polismyndigheten för att ordna med vissa formaliteter som hade med hans ställning som utlänning att göra, upptäckte den tjänstgörande polismannen att WT mellan åren 2011 och 2014 hade dömts till flera straff, bland annat tre fängelsestraff på mer än ett år. Följaktligen inleddes ett administrativt ärende om utvisning avseende WT, i vilket WT hördes.

9 WT gjorde bland annat gällande att hans tidigare brottmålsdomar inte i sig kunde motivera att han utvisades från Spanien och att han, eftersom han hade varit bosatt i denna medlemsstat sedan mer än tio år, var integrerad i det spanska samhället och hade anammat den spanska kulturen. Han hävdade att det även var i detta land som han hade sina familje- och yrkesmässiga band.

10 Den 26 april 2016 fattade regeringens representation i provinsen Guadalajara ett beslut om att WT skulle utvisas från Spanien, eftersom den ansåg att villkoren för att tillämpa den grund för utvisning som avses i artikel 57.2 i lag 4/2000 var uppfyllda i hans fall.

11 WT överklagade detta beslut till Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara (Förvaltningsdomstolen på provinsnivå nr 1 i Guadalajara, Spanien). Till stöd för sitt överklagande upprepade han i huvudsak samma argument som han redan hade framfört under det administrativa förfarandet.

12 Genom dom av den 3 juli 2017 ogillade Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nr 1 de Guadalajara (Förvaltningsdomstolen på provinsnivå nr 1 i Guadalajara) WT:s överklagande. WT överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen, Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien) och gjorde gällande att artikel 12 i direktiv 2003/109 hade åsidosatts.

13 Den hänskjutande domstolen har i sin begäran om förhandsavgörande hänvisat till två domar från Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien) av den 19 och den 27 februari 2019. I dessa domar slog Tribunal Supremo (Högsta domstolen), med hänvisning till bland annat artikel 3.1 a första strecksatsen i direktiv 2001/40, fast att varaktigt bosatta utlänningar som dömts för uppsåtliga brott som kan leda till fängelse i mer än ett år ska utvisas automatiskt, med tillämpning av artikel 57.2 i lag 4/2000, utan att punkt 5 i denna artikel ska tillämpas.

14 Den hänskjutande domstolen, som har preciserat att den är bunden av praxis från Tribunal Supremo (Högsta domstolen), anser att de ovannämnda domarna från nämnda domstol är oförenliga med bestämmelserna i direktiv 2003/109, såsom de tolkats av EU-domstolen i domen av den 8 december 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809) och domen av den 7 december 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949). Enligt den hänskjutande domstolen grundar sig denna rättspraxis från Tribunal Supremo (Högsta domstolen) på direktiv 2001/40, av rent processuell karaktär, för att dra slutsatser som förefaller vara rättsligt felaktiga.

15 I artikel 3.1 a första strecksatsen i sistnämnda direktiv föreskrivs nämligen endast att ett beslut om avvisning eller utvisning som grundar sig på ett allvarligt och aktuellt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten får verkställas i en annan medlemsstat än den där det fattades, bland annat om den berörda tredjelandsmedborgaren i den beslutande medlemsstaten har dömts för ett brott vars påföljd är frihetsstraff på minst ett år. I denna bestämmelse regleras däremot inte under vilka omständigheter ett sådant beslut kan antas.

16 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Utgör artikel 12 i direktiv 2003/109… och, bland annat, EU-domstolens dom av den 8 december 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809) och dom av den 7 december 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), hinder för en sådan tolkning som den som Tribunal Supremo [(Högsta domstolen)] har gjort i dom nr 191/2019 av den 19 februari 2019, överklagande 5607/2017 (ES:TS:2019:580) och i dom nr 257/2019 av den 27 februari 2019, överklagande 5809/2017 (ES:TS:2019:663), enligt vilken det, genom en tolkning av direktiv 2001/40…, är möjligt att hävda att en tredjelandsmedborgare som har ett uppehållstillstånd som varaktigt bosatt och som har gjort sig skyldig till ett brott för vilket frihetsstraff på lägst ett år föreskrivs kan och ska bli föremål för utvisning ’automatiskt’, det vill säga utan att det behöver göras någon som helst bedömning av huruvida denna person utgör ett reellt och aktuellt hot och av de personliga, familjerelaterade, sociala eller arbetslivsrelaterade omständigheter som anges i direktiv [2003/109]?”

Tolkningsfrågan

17 Eftersom den hänskjutande domstolen i sin tolkningsfråga har hänvisat till två domar från Tribunal Supremo (Högsta domstolen), ska det inledningsvis erinras om att det inte ankommer på EU-domstolen att i ett förfarande angående begäran om förhandsavgörande ta ställning till huruvida nationella rättsregler, inklusive regler som utvecklats i rättspraxis, är förenliga med unionsrätten. EU-domstolen är däremot behörig att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla sådana uppgifter om unionsrättens tolkning som gör det möjligt för denna att pröva en sådan fråga om förenlighet i syfte att kunna döma i det mål som anhängiggjorts vid den (dom av den 26 januari 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

18 Av detta följer att det inom ramen för förevarande begäran om förhandsavgörande inte ankommer på EU-domstolen att avgöra huruvida den hänskjutande domstolens tolkning av de domar från Tribunal Supremo (Högsta domstolen) som den hänskjutande domstolen har hänvisat till i begäran om förhandsavgörande är korrekt eller huruvida dessa domar strider mot unionsrätten. Det ankommer däremot på EU-domstolen att upplysa den hänskjutande domstolen om huruvida artikel 12 i direktiv 2003/109 utgör hinder för en nationell rättspraxis som har den innebörd som den hänskjutande domstolen tillskriver de ovannämnda domarna från Tribunal Supremo (Högsta domstolen).

19 Den hänskjutande domstolen ska följaktligen anses ha ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 12 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning som, såsom den tolkats i nationell rättspraxis med hänvisning till direktiv 2001/40, föreskriver utvisning av alla tredjelandsmedborgare som innehar ett uppehållstillstånd för varaktig bosättning och som har begått ett brott som kan leda till fängelse i minst ett år, utan att det är nödvändigt att pröva huruvida denna tredjelandsmedborgare utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten eller att beakta hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

20 Det ska i detta hänseende erinras om att EU-domstolen i punkt 29 i sin dom av den 7 december 2017, López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), som svar på en fråga från en spansk domstol som hade att pröva ett mål avseende samma bestämmelse i spansk rätt som den som den hänskjutande domstolen har hänvisat till i förevarande mål, slog fast att artikel 12 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning som, såsom den tolkats av en del av

medlemsstatens domstolar, inte föreskriver att villkoren för skydd mot utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare ska tillämpas med avseende på samtliga administrativa beslut om utvisning, oberoende av åtgärdens art eller rättsliga form.

21 Det framgår av punkterna 25–27 i EU-domstolens dom i det målet att artikel 12 i direktiv 2003/109 utgör hinder för att en medlemsstat fattar ett beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare enbart på grundval av tidigare fällande domar i brottmål mot honom eller henne, utan att fastställa huruvida han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten i denna medlemsstat och utan att beakta de olika omständigheter som räknas upp i punkt 3 i den artikeln, nämligen hur länge den berörda personen varit bosatt i medlemsstaten, den berörda personens ålder, följderna av en utvisning för vederbörande och dennes familjemedlemmar, samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

22 Bestämmelserna i direktiv 2001/40 kan inte föranleda någon annan tolkning av artikel 12 i direktiv 2003/109.

23 Såsom Europeiska kommissionen har påpekat i sitt skriftliga yttrande framgår det av artikel 1.1 i direktiv 2001/40 att direktivet avser en medlemsstats erkännande av ett beslut om avvisning eller utvisning som fattats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat mot en tredjelandsmedborgare som befinner sig i den första medlemsstaten.

24 I detta direktiv regleras således inte villkoren för att en medlemsstat ska kunna anta ett sådant beslut avseende en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare som befinner sig på medlemsstatens eget territorium.

25 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 12 i direktiv 2003/109 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning som – såsom den tolkats i nationell rättspraxis med hänvisning till direktiv 2001/40 – föreskriver utvisning av alla tredjelandsmedborgare som innehar ett uppehållstillstånd för varaktig bosättning och som har begått ett brott som kan leda till fängelse i minst ett år, utan att det är nödvändigt att pröva huruvida denna tredjelandsmedborgare utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten eller att beakta hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

Rättegångskostnader

26 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Artikel 12 i rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning som – såsom den tolkats i nationell rättspraxis med hänvisning till rådets direktiv 2001/40/EG av den 28 maj 2001 om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land – föreskriver utvisning av alla tredjelandsmedborgare som innehar ett uppehållstillstånd för varaktig bosättning och som har begått ett brott som kan leda till fängelse i minst ett år, utan att det är nödvändigt att pröva huruvida denna tredjelandsmedborgare utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen

eller säkerheten eller att beakta hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

Underskrifter